

COVID-19 CÒN LÀ MỐI LO CỦA NGƯỜI DÂN HAY KHÔNG?

Tác giả: Nguyễn Thị Kiều Trâm

Tính từ 16h ngày 02/01 đến 16h ngày 03/01, trên Hệ thống Quốc gia quản lý ca bệnh COVID-19 ghi nhận 15.936 ca nhiễm mới, trong đó 20 ca nhập cảnh và 15.916 ca ghi nhận trong nước⁽¹⁾. Với số ca mắc covid ngày càng tăng cùng tâm lí chủ quan của người dân. Sau khi bỏ giãn cách thì các hoạt động của người dân trở lại bình thường, công nhân thì đi làm, tiểu thương thì buôn bán nhất là kỳ nghỉ tết nguyên đán vừa qua là dịp để người dân giải tỏa những ngày tháng cách ly và chúng ta có thể thấy những hình ảnh từ các khu du lịch tập nập người qua lại.

Bãi biển Vũng Tàu trong dịp nghỉ Tết dương lịch 2022.

Có thể thấy rằng, từ khi nước ta phát hiện ra có ca mắc COVID-19 thì tâm lí người dân rất hoang mang lo sợ nên chính phủ đã áp dụng nhiều biện pháp khi cách ly, giãn cách sau vài tháng. Nhưng sau khi đã dùng hết biện pháp mà số ca mắc không được cải thiện mà càng tăng thì cũng phải mở lại các hoạt động để mọi người dân sinh hoạt và làm việc. Theo tâm lí của người dân là “ Sống chết có số” và đã tiêm phòng đầy đủ thì có thể làm giảm được nguy cơ mắc bệnh hoặc nếu mắc bệnh thì là cảm sốt thông thường.

Người hớn hở, kẻ ái ngại

Sau các hoạt động diễn ra trở lại, số doanh nghiệp và hàng quán chuẩn bị để sẵn sàng bán lại. Tuy vậy, vẫn có hai thái cực: hồ hởi và nghi ngại vì dịch phức tạp, vì nhà có trẻ con, người già.

Tình trạng công nhân trở lại làm việc tại các nhà máy sau khi tiêm mũi 1 đã làm tăng nguy cơ lây nhiễm cực kỳ cao, những ngày đầu đi làm lại sau dịch thì các nhà máy ra các biện pháp để phòng tránh như đo nhiệt độ, test nhanh COVID nhưng càng về sau thì đã bị lãng quên. Từ đó, xuất hiện nhiều ca mắc trong đó thì có nhiều ca có triệu chứng và nhiều ca nhiễm bệnh không có triệu chứng thì khó mà có thể kiểm soát được tình hình. Theo tâm lí công nhân không đi làm thì không có tiền để trang trải cuộc sống gia đình nếu nghỉ vì mắc COVID thì số tiền bảo hiểm chi trả quá ít so với khi đi làm và quan trọng hơn là trong thời điểm cuối năm thì phải đi làm để lãnh lương tháng 13 vì một cái tết ấm no cho gia đình.

Được bán tại chỗ nhưng khuyến khích "mua mang về"

Sau giãn cách thì các quán ăn, các chợ và các hoạt động buôn bán diễn ra ngày càng tập nập. Mới đầu, các địa phương chỉ cho bán mang về với sự giám sát và phòng ngừa nghiêm ngặt nhưng càng về sau thì đã nới lỏng và không mấy quan tâm đến nữa. Rút kinh nghiệm từ những lần dịch trước, đa số các quán ăn uống đều thường xuyên nhắc nhở khách hàng các quy định phòng dịch. Nhiều hàng quán chủ động dựng các vách ngăn giữa các bàn để hạn chế tiếp xúc, ngăn chặn dịch bệnh có nguy cơ lây lan trong cộng đồng. Các quán ăn chỉ được phép hoạt động công suất 50% và giãn cách giữa các bàn, tuy vậy các quán nhậu lại không được phép hoạt động, các khu chợ diễn ra bình thường và tất cả phải tuân thủ quy tắc 5K. Số lượng người sau khi giãn cách đến quán ăn tại chỗ rất ít vì họ còn e ngại và lo sợ dịch bệnh nhưng sau

đó thì số lượng càng đông vì họ cảm thấy không còn sợ hãi như trước và dẫn cả gia đình, con cái đến quán ăn như chưa hề có chuyện gì.

Thận trọng vì còn nhiều F0

Sau nhiều ngày hoạt động lại mặc dù đa số người dân có ý thức phòng dịch nhưng vẫn không ít người chủ quan, không ít hàng quán bất chấp những khuyến cáo về phòng dịch, vẫn đón nhiều khách và ngồi tràn cả ra vỉa hè. Nhiều quán cà phê, hàng ăn... tại nhiều khu vực còn không đảm bảo quy định giãn cách 2m, để khách ngồi san sát nhau mà không nhắc nhở. Các chủ quán cho rằng phòng dịch là ý thức của mỗi người dân, dẫu có nhắc nhở cũng không cản được họ ngồi.

Lưu thông giữa các tỉnh, TP

Hiện tại, lưu thông giữa các tỉnh, TP đã được trở lại bình thường để phục vụ nhu cầu của người dân trong làm ăn, du lịch và về quê ăn tết. Không cần phải có giấy test nhanh và khai báo y tế như sau hồi đợt mới kết thúc giãn cách. Điều đó đã khiến số ca mắc ngày càng lan nhanh hơn nhưng với tâm lý người dân “ ai ai cũng sẽ mắc COVID” nếu không bị trước thì cũng mắc sau, với suy nghĩ rồi ai cũng phải mắc bệnh nên họ không còn cảm thấy sợ hãi.

Cần liên thông về chiến lược tiêm vắc xin

Hiện nay nếu so sánh tỉ lệ và chiến lược tiêm chủng giữa TP.HCM và các tỉnh khác lại không tương đồng. Tỉ lệ phủ vắc xin và số người nhiễm của TP cao hơn các tỉnh dẫn đến nguy cơ nhiễm bệnh trở lại rất cao. Mặt khác, với chiến lược tiêm chủng giữa các tỉnh thành có sự khác nhau. Có tỉnh ưu tiên tiêm cho người già, người có

bệnh nên nhưng cũng có tình ưu tiên tiêm cho công nhân, sinh viên và các tiêu thương...

Muốn vậy, các tỉnh phải xác định rõ lại chiến lược ưu tiên tiêm cho những người có nguy cơ cao, chứ không phải ưu tiên tiêm cho các đối tượng để phù hợp nhu cầu mở cửa của riêng tỉnh. Việc tiêm như vậy có thể giúp cho các tỉnh nhanh chóng mở cửa nhưng lâu dài nếu những người có nguy cơ cao chưa được bảo vệ, khi họ bị nhiễm sẽ dễ chuyển nặng gây áp lực khiến hệ thống y tế quá tải và lúc đó cũng phải đóng cửa, dừng sản xuất.

Mặt khác, các tỉnh phải cùng nhau đánh giá hiệu quả bảo vệ của vắc xin, bởi thời gian tiêm chủng vắc xin giữa người dân TP và các tỉnh rất lệch nhau, người dân tiêm vắc xin chia làm nhiều đợt khác nhau. Có người tiêm hồi tháng 5 nhưng cũng có người mới tiêm tháng 9 hoặc tháng 10 nên hiệu lực bảo vệ khác nhau. Do vậy, cần có chương trình giám sát miễn dịch chung hoặc phải có dữ liệu tiêm chủng đầy đủ toàn vùng để đánh giá nguy cơ dịch tễ toàn vùng, thậm chí lên phương án tiêm vắc xin bổ sung sau này.

(1) Bộ y tế thông báo về số ca nhiễm mới từ ngày 2/1 đến ngày 3/1